

5321 2. Beh. af Lovf. om Forand. i og Tilleg til

veien. Det ærede Medlem vil vistnok vide, at netop indenfor en saa nær Distance som 1 eller $\frac{1}{2}$ Mil anses Jernbanestationer for at være af meget ringe Betydning, baade efter den høitærede Indenrigsministers Opfattelse og i det Hele taget efter de Folks Opfattelse, som give sig af med at undersøge Jernbaneforholdene. Jernbanestationer, der ligge saa nær ved en Kjøbstad, ser Jernbaneeffekten sig helst fri for. Det er jo Noget, vi have set Exempel paa ved den nye Jernbane, som skal gaa fra Randers til Grenaa; den stikker netop op og gaar langs med Gudenaalen i et Distrikt, hvor den ikke kan faae nogen Station, fordi det formentlig ikke vilde betale sig, idet den vilde være afflaaren fra Trafik paa den ene Side af sit Territorium. Det er et Udtryk for den Tanke, at Jernbanestationer ikke betale sig og ikke have nogen Betydning i 1 eller $\frac{1}{2}$ Mils Afstand fra en By. Jeg vil sige, at i det samme Forhold, hvori det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) stiller sig til Sagen, stille ogsaa de ærede Forslagsstillere sig til Sagen; thi saaledes som den ærede Indenrigsminister udtalte, maa det staa klart for Enhver, at Vedtagelsen af Ændringer i dette Lovforslag, som bewirker, at det maa tilbage til Landstinget, vil ogsaa nødvendig bewirke, at Lovforslaget ikke bliver til Lov. Og ere de Ændringer, der her er Tale om, saa vigtige; at man for at faae dem vedtagne, skal udsætte sig for, hvad der er sikkert, at Lovforslaget ikke bliver til Lov? Hvad der forekommer mig at have været Øjenstand for mest Omhu under Udvalgets Forhandling, er Spørgsmaalet om Forbrugsforeningerne. Jeg vil oprigtig tale tilstaa, at jeg, som i Virkelighed ikke er imod Forbrugsforeningerne, er af den bestemte Formening, at Forbrugsforeningerne ere udsatte for at blive mere besværede ved Bestemmelsen i det Forslag, som de Herrer have stillet, end ved det Tilsyn, den Inspektion, som man har kaldt den, som det forelagte Lovforslag medfører. Jeg tror paa ingen Maade, at Forbrugsforeningerne ville være udsatte for en „Inquisition“; jeg tror tværtimod, at den Behandling, de ville være udsatte for, hvis Indenrigsministeriet paa en Maade til enhver Tid skal afgjøre, hvilke Love, de kunne følge, vil være dem i og for sig langt mere til Bæjver. Selv dette Spørgsmaal kunde man jo nu imidlertid have talt om og set at have faaet Bestemmelsen omændret saa godt som muligt, hvis det overhovedet skulde være tilraabeligt, at der blev foretaget nogen Ændring i Lovforslaget. Ogsaa jeg kunde ønske enkelte Smaating i Lovforslaget omrøbigere, og

Lov om Haandværks- og Fabriksvæsen m. M. 5322

der er andre Ting i det, f. Ex. Markederne, til hvilke jeg vilde stille mig noget anderledes end nu, hvis vi skøde fuldkommen frit overfor denne Sag; men jeg har viist den Selvpødfrelse, at jeg har sagt: Overfor saadanne Ting, som jeg kunde ønske ændrede, opgiver jeg mit Standpunkt, for at vi kunne naae det større Maal at faae Loven ud. Jeg vil derfor lægge et godt Ord ind for Forslaget hos det høitæ Thing og bede det vise saa megen Følelse for selve Kjøbstæderne og de deri værende Næringsdrivende, at man siger: Vi have saa megen Interesse for Kjøbstadbefolkningen, som jo i Kjøbstæderne udenfor Kjøbenhavn udgjør over en Fjerdedel af den hele Befolkning; og en halv Gang saa meget, naar man regner Kjøbenhavn med — at vi ikke slaa Lovforslag ihjel, hvori den ser Fremme af sine Interesser, og ved hvilke den haaber at optaa en mere betrygget Fremtid end den Fortid; den hidtil har arbejdet under. At Kjøbstæderne have arbejdet under i høi Grad trykkede Forhold i de sidste Aar, vil vistnok ikke Mange benegte, jeg for mit Bedkommende anser det for klart. Enkelte Kjøbstæder kunne naturligvis paa Grund af særlige lokale Forhold have havt det saaledes, at de trods det almindelige Tryk alligevel ere gaaede frem paa visse Punkter; men ikke desto mindre er der selv i saadanne Kjøbstæder, som have været i Fremgang, en stor Del af Befolkningen, der paa Grund af de forandrede Forhold er kommen i en høit trykket Stilling. Baade i de større og i de mindre Kjøbstæder har der fundet en stor Tilbagegang Sted for den ældre Slægt af Næringsdrivende, som dog i det Mindste ser et Haab om at faae sine Interesser noget fremmede ved dette Lovforslag.

Tauber: Jeg kan ikke være enig med det ærede Flertal i, at det, for at faae denne Lov ud, skulde være nødvendigt, at Lovforslaget blev vedtaget aldeles uforandret, som Landstinget har vedtaget det; men jeg kan heller ikke være enig med det ærede Mindretal i, at der, hvis der vedtages saa store Forandringer, som det ærede Mindretal har foreslaaet, skulde være nogen Udsigt til, at Loven kunde komme ud. De fleste af de Forandringer, som det ærede Mindretal har foreslaaet, angaa Spørgsmaal, der berøre selve Lovens Grundsaetninger og gjøre Brud derpaa, men der er eet iblandt dem, om hvilket dette ikke gælder; det er det, der angaar Kræmmerierne. Det er en ganske eiendommelig Betydning, dette Forslag har faaet, og det er med en besynderlig Forskjærlighed,